

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ
ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

**Методичні матеріали для самостійної роботи студентів
з дисципліни
„Вступ до спеціальності «Психологія» спеціалізація «Практична
психологія»”**

КИЇВ 2018

Підготовлено доктором наук в галузі психології, к.п.н., професором кафедри психології Туриніною О.Л.

Затверджено на засіданні кафедри психології (протокол № 8 від 20 березня 2018 р.)

Схвалено Вченою радою Навчально – наукового інституту міжнародних відносин та соціальних наук (протокол № 9 від 28 березня 2018 р.)

Туриніна О.Л. Методичні матеріали для самостійної роботи студентів з дисципліни „Вступ до спеціальності «Психологія» спеціалізація «Практична психологія»» для бакалаврів – К.; МАУП, 2018. - 28с.

Методичні матеріали для самостійної роботи студентів містять пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Візуальна психодіагностика”, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список рекомендованої літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Методичні матеріали подані з метою забезпечення курсу „Вступ до спеціальності «Психологія» спеціалізація «Практична психологія»” і призначені для студентів кафедри загальної та практичної психології, покликані сформувати у студентів первинні уявлення щодо предмету, підготувати їх до практичної діяльності.

Зміст методичних рекомендацій для забезпечення самостійної роботи сприятиме реалізації практичної спрямованості підготовки практикуючих психологів – наданні психологічної допомоги громадянам, окремим людям у вирішенні різноманітних проблем життєдіяльності у складних економічних, політичних та соціально-психологічних умовах перехідного періоду розвитку України.

Самостійна робота – це така форма організації навчання, що забезпечує самостійне здобуття і закріплення знань, формування вмінь і навичок. Під час виконання самостійної роботи студенти здійснюють завдання як теоретичного, так і практичного спрямування.

При виконанні самостійної роботи з теоретичним матеріалом – відбувається самостійне виконання позааудиторних письмових завдань, що сприяють засвоєнню навчального матеріалу. Можливі такі види завдань:

- конспектування, написання рефератів, анотування рекомендованої літератури;
- формування висновків і підсумків;
- заповнення таблиць;
- креслення структурно-логічних схем;
- складання термінологічних словників, планів;
- розподіл елементів бази знань на групи;
- наведення прикладів, опис ситуацій;

- завдання на аналіз, синтез, доведення, порівняння, класифікацію, узагальнення, класифікацію, інтерпретацію теоретичного матеріалу.

З цією ж метою відбувається самостійне виконання позааудиторних письмових практичних завдань та оформлення отриманих результатів. Студентам пропонується виконати такі завдання:

- вирішення психологічних задач;
- аналіз і вирішення ситуацій;
- вправи;
- спостереження експерименти;
- психодіагностика, аналіз та інтерпретація результатів психодіагностики;
- підготовка до мікро викладання;
- оформлення звіту до практичного заняття;
- підготовка бланків для проведення методик, допоміжних таблиць тощо.

Тематичний план
дисципліни
„ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ”

№ з\п	Назва модулю та теми з дисципліни
1.	I модуль. Загальна характеристика психології. Основні етапи розвитку уявлень про предмет психології
	Тема 1. Психологія як наука Психологія як наука і професія Тема 2. Методологічні основи практичної психології
2.	II модуль. Практичний психолог – основна ланка практичної психології
	Тема 1. Мета і завдання діяльності практичного психолога Тема 2. Специфічні особливості роботи практичного психолога Тема 3. Зміст і основні функції діяльності психолога
3.	III модуль. Етична та організаційна діяльність практичного психолога
	Тема 1. Етичні принципи роботи практичного психолога Тема 2. Діяльність практичного психолога в закладах освіти Тема 3. Психологічна культура психолога
Разом годин:	120

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

I модуль.

Загальна характеристика психології. Основі етапи розвитку уявлень про предмет практичної психології

Тема 1. Психологія як наука і професія

Мета: ознайомити студента з особливостями психології як науки та проаналізувати основі етапи розвитку уявлень про предмет практичної психології.

Методичні вказівки: у процесі самостійної роботи студенти повинні вміти самостійно надавати характеристику особливостям психології як науки.

Основні поняття і ключові слова: наукової психології, практична психології, прикладна психологія, житейська психологія, практикуючий, практичний психолог та психолог-практик.

Питання та завдання для самоконтролю:

1. Дайте визначення поняття „наукова психологія”.
2. Дайте визначення поняття „практична психологія ”
3. Назвіть основні галузі практичної психології.
4. Що таке життєва ситуація.
5. В чому полягає специфіка виникнення професії психологія як особливої сфери людської діяльності в Україні?
6. У чому полягає взаємозв'язок практичної психології та психологічної практики?
7. За якими основними критеріями класифікуються психологічні проблеми особистості (групи)?

Творчі завдання.

1. Запишіть у зошитах для самостійної роботи визначення наукової практичної та прикладної психології. Поясніть відмінності між структурами наукової та практичної психології.
2. Проаналізуйте поняття “практикуючий”, “практичний” психолог та “психолог-практик”. Визначте як вони співвідносяться між собою?
3. Протестуйте особистість біографічним методом та за результатами тестування складіть поведінковий портрет особистості.
4. Напишіть психологічний тезаурус до теми.

Література [11; 14; 16; 24; 24; 45].

Тема 2. Методологічні основи практичної психології

Мета: закріпити студентам синтетичний підхід у розробці теорії методів практичної психології: поєднання в роботі практичного психолога різних психологічних шкіл (психоаналізу, гуманістичної психології, біхевіоризму тощо).

Методичні вказівки: у процесі самостійної роботи студенти повинні вміти визначати методи практичної психології.

Основні поняття і ключові слова: психоаналіз, гуманістична психологія, біхевіоризм, життєва ситуація, спостереження, експеримент, тест, анкета, життєвий шлях, соціальна ситуація розвитку.

Питання та завдання для самоконтролю:

1. Охарактеризуйте основні теоретико-методологічні підходи західної практичної психології.
2. Чи існує відмінність між методами досліджень теоретичного (академічного) та практичного психологів?

3. Назвіть ознаки поняття „життєва ситуація особистості” і як це поняття співвідноситься з поняттям „соціальна ситуація розвитку”.
4. Поясніть, що таке психологічна проблема?
5. Яке значення у роботі практикуючого психолога має відтворення життєвого шляху клієнту?
6. Дайте визначення поняття „доля”, у контексті практичної психології?

Творчі завдання.

1. Випишіть у зошит для самостійних робіт основні методи дослідження в практичній психології.
2. Заповніть таблицю основних психологічних методів, якими користується в своїй роботі практичний психолог.
3. Вкажіть основні принципи професійної діяльності практичних психологів
4. Опишіть особливості психічної діяльності психолога, зумовлені домінантністю тієї чи іншої півкулі головного мозку. Визначте за допомогою наведених нижче методик власну домінантність півкуль головного мозку. Зробіть висновки та рекомендації. (Експрес-методика визначення типу мислення)

Література [4; 15; 26; 34; 39; 44].

II модуль.

Практичний психолог – основна ланка практичної психології

Тема 1. Мета і завдання діяльності практичного психолога

Мета: ознайомити студентів з метою та завданнями діяльності практичного психолога.

Методичні вказівки: у процесі самостійної роботи студенти повинні самостійно визначати завдання практичного психолога, аналізувати літературу стосовно зазначеної проблеми, робити висновок.

Основні поняття і ключові слова: практична психологія, практикуючий психолог, професійна самоідентифікація, професійний відбір на спеціальність „практикуючий психолог”, позиція практикуючого психолога.

Питання та завдання для самоконтролю:

1. Як впливають особистісні якості практикуючого психолога на ефективність його роботи з клієнтами?
2. Поясніть, як Ви розумієте вираз „психотерапевтична ситуація”.
3. На що вказує професійна позиція практикуючого психолога.
4. Назвіть основні види діяльності практичного психолога (письмово).

Творчі завдання.

1. Визначте, якими мотивами керуються при виборі професії студенти – першокурсники. Порівняйте їх відповіді з відповідями провідних вітчизняних та зарубіжних психологів.

2. Напишіть реферат про роль практичного психолога в забезпеченні психологічного здоров'я, створенні соціально-психологічних умов для розвитку різних категорій людей.

3. Поміркуйте над такою проблемою, навіщо практикуючому психологу знання власних проблем, власної проблеми психологічного захисту, прийомів релаксації, психокорекції тощо?

4. Виконання експрес-тесту „Художник чи мислитель?”

Література [9; 16; 19; 26; 34; 41].

Самостійна робота 4

Тема: *Специфічні особливості роботи практикуючого психолога*

Мета: навчити виділяти професійні та особистісні якості практикуючого психолога.

Методичні вказівки: у процесі самостійної роботи студенти повинні усвідомити психологічні особливості професійних та особистісних якостей практикуючого психолога.

Основні поняття і ключові слова: професійні якості практикуючого психолога, особистісні якості практикуючого психолога, відбір на професію „практикуючий психолог” .

Питання та завдання для самоконтролю:

1. Перерахуйте специфічно важливі професійні якості практикуючого психолога.
2. Що ви знаєте про процедуру відбору на професію „практикуючий психолог”.
3. Дайте характеристику всім етапам професійного відбору.

Творчі завдання.

1. Опрацюйте самостійно навчальний посібник О. Бондаренко „Психологічна допомога: теорія і практика” (С. 4-50)
2. Законспекуйте в зошит для самостійних робіт:
  - робоче визначення поняття “психологічна допомога”;
  - комунікативні техніки у консультативній роботі практичного психолога;
  - етапи процесу психоконсультації;

• вкажіть в яких випадках варто обрати індивідуальний, а в яких груповий види діяльності

3. Вкажіть ряд підстав та ознак для несприятливого прогнозу стосовно подальшої роботи з клієнтом.

4.Методика “Чи гарний ви психолог?”

Література [4; 15; 12; 23; 31; 40].

Самостійна робота 5

Тема: Зміст і основні функції діяльності практикуючого психолога

Мета: ознайомити зі змістом та основними функціями діяльності практикуючого психолога.

Методичні вказівки: студенти у процесі самостійної підготовки повинні вміти класифікувати функціональні обов’язки практикуючого психолога, надавати основну їх психологічну характеристику.

Основні поняття і ключові слова: психологічна діагностика, корекція, профілактика, просвітницька та профілактична діяльність.

Питання та завдання для самоконтролю:

1. Психолог – центральна ланка діяльності психологічної служби.
2. Якими є основні функції діяльності практичного психолога?
3. Що таке психологічна діагностика?
4. Назвіть основні умови ефективності просвітницької діяльності психолога.

Творчі завдання.

1. Презентація діяльності практичного психолога.
2. Написати річний план роботи практичного психолога в психологічній службі (спеціалізація за вибором).
3. Проведення методики „Чи вмієте ви слухати”

4. Наведіть приклад психопрофілактичної роботи психолога у будь-якій сфері діяльності.

Література [4; 11; 22; 26; 39; 42].

Самостійна робота 6

Тема: *Етичні принципи роботи практикуючого психолога*

Мета: ознайомлення студентів з сутністю правової та моральної регуляції професійної діяльності практикуючих психологів.

Методичні вказівки: у процесі самостійної роботи студенти повинні знати конкретні етичні норми діяльності практикуючих психологів.

Основні поняття і ключові слова: етичні принципи, конфіденційність, відповідальність, компетентність, захист інтересів клієнта, етичні правила психологічних досліджень, професійна кооперація, кваліфікована пропаганда психології, Загальна декларація прав людини.

Питання та завдання для самоконтролю:

1. У чому полягає сутність правової та моральної регуляції професійної діяльності практикуючих психологів.
2. Поясніть, чому, на вашу думку, у професійній діяльності практикуючого психолога необхідно дотримуватися певних моральних вимог?
3. Чому необхідною умовою успішної роботи є встановлення довір'я між психологом і клієнтом?
4. Поясніть сутність принципу „не зашкодь”.

Творчі завдання.

1. Напишіть основні правила побудови стосунків психолога та клієнта.
2. Законспекуйте із „Етичного кодексу психолога” вимоги щодо відповідальності та компетентності психолога, захисту інтересів клієнта та збереження конфіденційності
3. Обґрунтуйте відповідь на запитання: „Що входить в поняття професійна етика психолога?”

4. Складіть тезаурус із заданої теми на 10 понять та дайте коротке визначення їх.

Література [7; 13; 14; 25; 32; 42].

Самостійна робота 7

Тема: *Діяльність практичного психолога системи освіти*

Мета: ознайомлення студентів з основними завданнями, функціями, формами та видами діяльності практичного психолога.

Методичні вказівки: у процесі самостійної роботи студенти повинні вміти чітко виділяти завдання та функції, вміти підбирати форми та види діяльності при роботі з тією чи іншою категорією навчально-виховного процесу.

Основні поняття і ключові слова: психодіагностика, психокорекція, психопрофілактика, корекційно-розвивальна робота, психологічна експертиза, психологічна прогностика, консультативно-методична допомога, соціально-психологічна реабілітація.

Питання та завдання для самоконтролю:

1. Які основні завдання психологічної служби системі освіти?
2. Опишіть структуру психологічної служби системи освіти.
3. Як ви розумієте поняття „психологічне здоров’я”?
4. Назвіть основні напрямки діяльності практичного психолога системи освіти.
5. Робота практичного психолога з різними категоріями навчально-виховного процесу.

Творчі завдання.

1. Розробіть циклограму роботи кабінету практичного психолога в дошкільному, шкільному, позашкільному, вищому навчальних закладах освіти (за власним вибором).
2. Підготуйте план професійної самопрезентації психолога в педколективі.
3. Професійна позиція практичного психолога
4. Вирішіть психологічні задачі.

1. Про який метод психології йдеться в наведеному нижче прикладі? Обґрунтуйте відповідь.

Діти навчалися за спеціально створеними підручниками, що були побудовані за принципами розвивального навчання. Потім результати їхнього навчання порівнювалися з результатами дітей, які навчалися за типовими підручниками.

2. Яка особливість сприймання виявляється в поданих нижче прикладах? Обґрунтуйте відповідь.

Розглядаючи Місяць у телескоп, офіцер прийняв гори за башти фортеці, пастор – за дзвінницю, географ – за вулкан (за П. М'ясоїдом).

3. Відома мудрість стверджує: посієш вчинок - пожнеш звичку, посієш звичку – пожнеш характер, посієш характер - пожнеш долю.

Про яку закономірність становлення характеру тут йдеться? Обґрунтуйте відповідь.

4. На підставі характеристики визначите тип темпераменту.

В., як правило, стриманий, незворушний. На питання відповідає не відразу, але спокійно і по суті. Важко сходиться з людьми.

Підтримує постійні контакти з обмеженою кількістю людей,

Які поради може дати такій людині психолог щодо оптимізації її індивідуального стилю діяльності?

Література [4; 11; 12; 26; 35; 43].

Самостійна робота 8

Тема: Психологічна культура психолога

Мета: ознайомлення студентів з поняттям „психологічна культура”

Методичні вказівки: у процесі самостійної роботи студенти повинні вміти виокремлювати зміст, структуру психологічної культури, надавати психологічну характеристику.

Основні поняття і ключові слова: психологічна культура особистості, психологічна культура психолога, структура психологічної культури.

Питання та завдання для самоконтролю:

1. Дайте визначення, що таке психологічна культура особистості, психологічна культура психолога.
2. Охарактеризуйте складові психологічної культури.
3. Технологія формування психологічної культури психолога.

Творчі завдання.

1. Особливості навчальної діяльності студентів – майбутніх психологів.
2. Порівняйте поняття „психологічна культура” та „психологічна грамотність (результати запишіть у таблицю). Поясніть, що на вашу думку входить в поняття „психологічна культура особистості” та „психологічна культура суспільства”
3. Вкажіть основні напрями професійного самовдосконалення випускника-психолога
4. Визначте свою власну психологічну культуру. Модифікований тест К. Моткова „Психологічна культура особистості”.

Література [2; 13; 19; 24; 35; 41].

Загальні критерії оцінювання:

Дуже добре – студент постійно виконує майже всі запропоновані завдання, самостійно, в основному правильно, вчасно або навіть достроково подає роботи на перевірку, письмові завдання виконує з дотриманням вимог викладача, чисто і охайно, грамотно, красивим, легкозрозумілим почерком, виклад інформації в зошиті — структурований, розбитий на фрагменти, пункти, виділений різними кольорами, підкресленнями, у відповідях — все супроводжує виказом своєї думки, аргументує свою думку власними чи відомими фактами, прикладами, спостереженнями, порівняннями, робить повні і правильні висновки, на заняттях поводить

себе активно, зацікавлено, звертається з запитаннями до викладача, прагне висловити свою точку зору, пропонує себе для виконання певних групових ролей, при цьому не тільки не заважаючи нормальному ходу заняття, але й допомагаючи викладачу і одногрупникам, демонструє високу успішність дій з мінімумом витрат часу і зусиль

Добре – студент постійно виконує більшість запропонованих завдань, самостійно, з незначною кількістю помилок, вчасно подає роботи на перевірку, письмові завдання виконує з дотриманням більшості вимог викладача, з незначними помарками і граматичними помилками, зрозумілим почерком, виклад інформації в зошиті — структурований, розбитий на фрагменти, пункти, у відповідях інколи висловлює свою точку зору, аргументує свою думку власними чи відомими фактами, прикладами, спостереженнями, порівняннями, робить висновки (не завжди повні і правильні), на заняттях поводить себе активно, зацікавлено і дисципліновано, хоч і не завжди проявляє особисту ініціативу, демонструє високу успішність дій, хоч інколи це супроводжується зайвими витратами часу і зусиль

Задовільно – навчальна робота студента не систематична, звичайно виконує половину запропонованих завдань, самостійно, інколи зі значною кількістю помилок, не завжди вчасно подає роботи на перевірку, у письмових завданнях може не дотримуватись деяких вимог викладача, почерк зрозумілий, але зустрічаються помарки і граматичні помилки, виклад інформації в зошиті — переважно неструктурований, у відповідях в основному відтворює навчальний матеріал, майже не підтверджуючи його власною думкою, висновки відсутні, на заняттях поводить себе пасивно, але дисципліновано, демонструє посередню успішність дій.

Погано – навчальна робота студента не систематична, звичайно виконує менше половини запропонованих завдань, не завжди самостійно, часто зі значною кількістю помилок, роботи майже ніколи не подаються на перевірку вчасно, у письмових завданнях майже не дотримується вимог викладача, почерк малозрозумілий, з великою кількістю помарок і

граматичних помилок, виклад інформації в зошиті — неструктурований, у відповідях виклад власної точки зору, висновки — відсутні, що вказує на низьку успішність дій.

Дуже погано – навчальні роботи студентом майже не виконуються або виконуються несистематично і несамостійно, зі значною кількістю помилок, роботи подаються на перевірку зі значним запізненням, у письмових завданнях абсолютно не дотримується вимог викладача, почерк незрозумілий, з великою кількістю помарок і граматичних помилок, виклад інформації в зошиті — неструктурований, у відповідях виклад власної точки зору, висновки — відсутні, що демонструє низьку успішність дій.

Теми рефератів.

1. Мета та завдання діяльності практикуючого психолога.
2. Місце професії практикуючого психолога в класифікації професій.
3. Психодіагностична функція в роботі психолога: роль, сутність, загальна характеристика застосування.
4. Специфіка діяльності практикуючого психолога (об'єкт, засоби та методи діяльності, результат).
5. Психокорекційна функція діяльності практикуючого психолога: загальна характеристика.
6. Психопрофілактична функція діяльності практикуючого психолога.
7. Профорієнтаційна функція діяльності практикуючого психолога.
8. Професійна позиція практикуючого психолога.
9. Вимоги до облаштування кабінету практикуючого психолога.
10. Особливості взаємодії психолога та керівника організації.
11. Основні принципи діяльності практикуючого психолога: загальна характеристика.
12. Принцип професійної компетентності: зміст і вимоги.
13. Принцип позитивно орієнтованої активності: зміст і вимоги.
14. Професіограма практикуючого психолога.
15. Етичні засади діяльності практикуючого психолога.
16. Психологічні проблеми особистості, їх визначення та шляхи розв'язання
17. Формування здорового способу психічного життя особистості.
18. Зміст поняття життєвої ситуації.
19. Поняття життєвого шляху особистості.
20. Зміст підготовки практикуючих психологів.
21. Особистісна підготовка практикуючого психолога.
22. Психологічна реабілітація потерпілих від катастроф.
23. Психологічна робота практикуючого психолога з підлітками.
24. Моніторинг умов та особливостей розвитку особистості учнів.

25. Психологічне забезпечення роботи навчальних закладів реабілітації неповнолітніх.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Абрамова Г. С. Введение в практическую психологию. — 6-е изд., перераб. и доп. - М.: Академический Проект, 2003 - 496 с.
2. Абульханова-Славская К. А. Стратегия жизни. Вып.2 — М., 2008.
3. Блейхер В. М., Крук И. В. Патопсихологическая диагностика. — К.: Здоровья, 2006. — 142 с.
4. Бочелюк В.Й., Зарицька В.В. Психологія: вступ до спеціальності. Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007 — 288 с.
5. Бондаренко О. Ф. Психологічна допомога особистості: Навч. посіб. для студ. ст. курсів психол. ф-тів та від-нь унівтів. — Харків: Фоліо, 2006. — 237 с.
6. Бурлачук, Л. Ф. Психодиагностика : [учебник для вузов по специальности "Психология"] / Л. Ф. Бурлачук. -2-е изд., перераб. и доп.- Санкт-Петербург [и др.] : Питер, 2012. - 379 с.
7. Вступ до спеціальності / Укладачі Л.І. Подшивайлова, Н.В., Старинська . — К.: Київський університет імені Бориса Грінченка , 2014. — 29 с.
8. Введение в практическую социальную психологию: Учеб. пособие для вузов. — 2е изд., испр. / Под ред. Ю. М. Жукова, Л. А. Петровской, О. В. Соловьева. — М.: Смысл, 1996. — 373 с.
9. Введение в специальность. Учебно-методическое пособие по профилю подготовки 050716 «Специальная психология». / Сост. Твардовская А.А. — Казань, 2012. — 85с.
10. Гаджиева Н. М., Никитина Н. Н., Кислинская Н. В. Основы самосовершенствования: Тренинг самосознания. — Екатеринбург: Деловая книга, 2004. — 144 с.
11. Гуревич П. С. Практическая психология для всех / Гуревич П.С. — М.: Директ-Медиа, 2013. -464 с.

12. Головаха Е. И. Жизненная перспектива и профессиональное самоопределение молодежи. — К., 2004.
13. Данчева О. В., Швалб Ю. М. Практична психологія в економіці та бізнесі. — К.: Лібра, 1998. — 270 с.
14. Дуткевич Т. В. Практична психологія: вступ до спеціальності : навч. посібник / Т. В. Дуткевич, О. В. Савицька. — 2-ге вид. — Київ : Центр учбової літератури, 2010. — 254 с.
15. Елизаров А. Н. Телефон доверия: работа психолога-консультанта с родителями в ситуации родительско-юношеских конфликтов // Вопр. психологии. — 1995. — № 3. — С. 38–45.
16. Залевский Г. В., Зинченко Ю. П., Козлова Н. В. 323 Введение в профессию (Клиническая психология) : учеб. пособие. — Томск : Томский государственный университет, 2012. — 240 с. 20.
17. Іванова О. В. Психологія: вступ до спеціальності [текст]: навч. посіб. / О. В. Іванова, Л. М. Москалюк, С. І. Корсун — К.: «Центр учбової літератури», 2017. — 184 с.
18. Каган, В. Е. Искусство жить: Человек в зеркале психотерапии / В. Е. Каган. — М.: Смысл, 2013. — 415 с.
19. Кісарчук З. Г., Журавльова Н. Ю., Онищенко Г. І., Юр-ченко Т. П. Спеціалізована психологічна служба: основні види психологічної допомоги населенню: Метод. рек. для психологів-практиків. — К.: Мін-чорнобиль, 2005. — 46 с.
20. Крайг Г. Психология развития / Грэйс Крайг, Дон Бокум ; науч. ред. пер. Т. В. Прохоренко. -9-е изд.- Санкт-Петербург [и др.] : Питер, 2012. -939 с.
21. Кузікова С. Б. Основи психокорекції : навч. посіб. / Кузікова С. Б. —К.: Академвидав, 2012. —320 с.
22. Канеман Д. Мислення швидко й повільно [Текст] / Деніел Канеман ; з англ. пер. Максим Яковлев. - Київ : Наш Формат, 2017. — 479 с.

23. Коропецька О.М. Психологічні основи професійної орієнтації та самореалізації особистості: Навчальний посібник. -К.: КНТ, 2016. – 438 с.
24. Купечко О.А. Психология самопрезентации личности: Учебно-практическое пособие / О. А. Купечко – К.: Центр учебной литературы, 2017. – 320 с.
25. Левенець А. Є. Вступ до практичної психології : Навч.-метод. комплекс / Левенець А. Є. –К. : Ін-т крим.-викон. служби, 2015. –30 с.
26. Литвак, М. Е. Психолог. Профессия или образ жизни/ М. Е. Литвак. - Ростов-на-Дону: Феникс, 2011. - 280 с.
27. Марасанов Г. И. Социально-психологический тренинг. — 3е изд., испр. и доп. — М.: Совершенство, 1998. — 208 с.
28. Музика О.Л. Методичні рекомендації з курсу «Вступ до спеціальності» / Музика О.Л., Савиченко О.М., Загурська І.С., Майстренко Т.М., Гречуха І.А., Степанюк І.А. –Житомир, 2013.–50 с.
29. Мей Р. Искусство психологического консультирования: Пер. с англ. — М.: Класс, Вып. 2006. — 144 с.
30. Майерс Д. Интуиция / Дэвид Майерс ; пер. И. И. Малкова.-
31. Санкт-Петербург [и др.] : Питер, 2013. - 250 с
32. Осадько О. Ю. Теоретичні та методичні засади підготовки практичних психологів до консультування // Практична психологія: теорія, методи, технології. — К., 1997. — С. 200–209.
33. Панок В. Г. Концептуальні питання підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації психологів-практиків // Практична психологія у системі освіти: Питання організації та методики. — К.: ІСДО, 1996. — С. 18–41.
34. Панок В. Г. Теоретичні підходи до побудови системи понять практичної психології // Практична психологія: теорія, методи, технології. — К., 2005. — С. 7–17.

35. Приходько Ю. О. Практична психологія: Введення у професію : Навч. посібник / Юлія Олексіївна Приходько. – 2-е вид. – К. : Каравела, 2010. – 232 с.
36. Професіокарти та психограми посад фахівців базових центрів зайнятості, філій регіональних центрів зайнятості: наук.-практ. розробка / [Л.М. Капченко, Н.В. Ортікова, Л.Й. Літвінчук та ін.] за заг. ред. Л.М. Капченка. – К.: ІПК ДСЗУ, 2017. – 52 с.
37. Романин, А.Н. Практическая психология философии и религии: Учебное пособие / А.Н. Романин. - М.: КноРус, 2013. - 376 с.
38. Рогов Е. И. Настольная книга практического психолога в образовании: Учеб. пособие. — М.: Владос, Вып.2 - 2007. — 529 с.
39. Роджерс К. Клиент-центрированная терапия: Пер. с англ. — М.: Рефл-бук, Вып.2. - 2007. — 320 с.
40. Рибалка В. В. Методологічні проблеми наукової психології [Текст] : посібник / Рибалка Валентин Васильович ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. - Київ : Талком, 2017. - 244 с.
41. Самоукина Н. Практический психолог в школе: лекции, консультирование, тренинги. — М.: ИНТОР, 1997. — 192 с.
42. Словарь Л.С. Выготского / Под ред. А.А. Леонтьева. – 3-е изд., стереотипное. – М.: Смысл, 2014. – 119 с.
43. Туріщева Л.В. Організація психологічної служби школи / Туріщева Л.В. – Харків : Основа, 2014. – 111 с
44. Туриніна О.Л. Проблеми формування психологічної культури у старшокласників//Проблеми вищої педагогічної освіти: Зб. матеріалів Міжнародної конференції. Тернопіль. – 2015. – С. 27-39.
45. Хей Л. Полюби себя, исцели свою жизнь: Пер. с англ. — 2006. — 185 с.
46. Чепелева Н. Розвиток професійної компетентності майбутніх практичних психологів // Міжнар. семінар з гуманістичної психології та педагогіки: Тези доп. і повідомл. (Рівне, 15–17 черв. 1998 р.). — Рівне, 2005. — С. 106.

47. Якимчук Б.А. Основи психологічного консультування : Навчальний посібник / Б.А. Якимчук, І.П. Якимчук –Умань: ПП Жовтий О.О., 2013. – 204 с.